GAZETA Wielkiego Xięstwa POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadworney *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: Assessor *Raabski.*

№ 31. — W Srodę dnia 19. Kwietnia 1826.

Wiadomości kraiowe.

Z Poznania dnia 17. Kwietnia.

Powracaiący z Petersburga JO. Xiążę Wellington, Feldmarszałek Angielski, przybył tu wczoray wieczor o ¾ na 9tą. Wysiadłszy w pałacu JO. Xiążęcia, J. K. Mci Namiestnika W. Xięstwa Poznańskiego, gdzie także stała straż honorowa, przyiął uszanowanie Władz i raport służbowy woyska, i udał się do hotelu Wiedeńskiego, w którym urządzone było dla niego mieszkanie. Wkrótce potém powrócił na pokoie Jéy Królewiczoskiéy Mci, Xiężnéy Ludwiki Pruskiéy, Dostoynéy Małżonki JO. Xiążęcia Namiestnika, gdzie iadł wieczerzą. Dziś rano o ¾ na 5tą wyiechał Xiążę w dalszą drogę do Berlina.

Z Berlina dnia 15. Kwietnia.

Dnia 29. z. m. odbył się w Düsseldorf uroczysty obrządek chrztu narodzonego w dniu 12. Lutego syna Jego Królewiczoskiéy Mci Xiążęcia Fryderyka. Kaznodzieia dywizyiny Altgelt 14téy dywizyi akt ten uskutecznił. Xiążę otrzymał imiona Fryderyk Wilhelm Jerzy Ernest. Następuiące naydostoynieysze i dostoyne osoby podawały do chrztu — przez szczególnych Pełnomocników — N. Król przez Generała-Porucznika Horn; N. Król Angielski przez Król. Hanowerskiego Generała-Porucznika Hinüber; Jego Królewiczoska Mość W. Xiążę Meklenburg-Strelic przez Taynego Ministra Stanu Ingersleben. *Daléy:* Jego Królewiczoska Mość Następca tronu i Jéy Królewiczoska Mość Następczyni tronu; Jego Królewiczoska Mość Xiążę Wilhelm, syn N. Króla; Jego Królewiczoska Mość Xiążę Karól,

syn N. Króla; N. Cesarzowa Rossyiska i Naydostoynieyszy Jéy małżonek, N. Cesarz Rossyiski; Jéy Królewiczoska Mość W. Xiężna Następczyni Meklenburgsko - Szweryńska i Dostoyny Jéy małżonek W. Xiążę Następca Meklenburg - Szweryński; Jego Królewiczoska Mość Xiążę Wilhelm, brat N. Króla, i Jéy Królewiczoska Mość Xiężna Wilhelmowa; N. Królowa Niderlandzka i Naydostoynieyszy Jéy małżonek Król Niderlandzki; Jéy Królewiczoska Mość Elektorowa Heska i Dostoyny Jéy małżonek, Jego Królewiczoska Mość Elektor; Jéy Królewiczoska Mość Xiężna Anhalt-Dessau, i Dostoyny Jéy małżonek, JO. Xiążę Anhalt-Dessau; Jéy Królewiczoska Mość Xiężna Ludwika Pruska, małżonka JO. Xiążęcia Antoniego Radziwiłła; Jego Królewiczoska Mość Xiążę Oranii i Jéy Królewiczoska Mość Xiężna Oranii; Jego Królewiczoska Mość Xiążę Kumberland i Jéy Królewiczoska Mość Xiężna Kumberland; Jego Królewiczoska Mość, Xiążę Fryderyk Niderlandzki; Xiążę Anhalt - Bernburg; Xiążę Następca Anhalt - Bernburg; owdowiała Xiężna Anhalt-Dessau, owdowiała Xiężna Anhalt - Zerbst; Xiążę Karól Meklenburg - Strelitz, Xiążę Nassau, Xiężna Sachsen-Gotha, Xiążęta Wilhelm i Alexander Solms, i Xiężniczka Augusta Solms. — Po odbytym chrzcie był u Jego Królewiczoskiéy Mości obiad na 100 osób, na którym się naycelnieysze władze woyskowe i cywilne znaydowały. Potém Jéy Królewiczoska Mość Xiężniczka w pokoiach swoich powinszowania przyimowała.

N. Król, odebrawszy pomyślną wiadomość o wyzdrowieniu N. Cesarza Austryackiego, raczył pierwszego Jego lekarza przybocznego, Radzcę stanu i konferencyi, Barona Stifft, zaszczycić orderem Orła Czerwonego 2giéy klassy.

Wiadomości zagraniczne.

Saxonia.

Z Drezna dnia 8. Kwietnia.

Dziś o godzinie 11. przed południem rozstała się z tym światem Jéy Królewiczoska Mość Xiężniczka Marya Kunegunda, Xieni w Essen i Thoren, Ciotka N. Króla, w 86tym roku życia swoiego.

Niderlandy.

Dnia 9. Kwietnia.

Marszałek Soult, Xiążę Dalmacyi, przeiechał przez Bruxellę w podróży swéy z Paryża do Berlina.

Marszałek Marmont, Xiążę Raguzy, iadący z Paryża do Petersburga, przeiechał dnia 5. m. b. przez Löwen.

W naszém królestwie założone będą cztery szkoły muzyki: w Bruxelli, Leodium, Amszterdamie, Haadze.

Francya.

Z Paryża dnia 8. Kwietnia.

Na posiedzeniu Izby Parów dnia 5. m. b. ukończyły się nareszcie rozprawy nad całością proiektu prawa pierworodztwa. Dnia tego i poprzedzaiących występowało ieszcze 8 mówców, pomiędzy którymi Xiążę Broglie, Hrabia Daru i Hr. Germiny mowili przeciw proiektowi, Minister woyny za proiektem, a Pan Mollien o proiekcie. Dnia 6. rozpoczęły się rozprawy nad szczególnemi artykułami. Przeciw pierwszemu artykułowi mówili Margrabia Arragon i Baron Pasquier, a za nim Hrabia Chatellux i Minister spraw wewnętrznych.

W Izbie Deputowanych ukończyły się rozprawy nad całością proiektu prawa celnego, a zaczęły nad szczególnemi artykułami.

Mowa miana przez Ministra spraw wewnętrznych na dniu 31. z. m. osobliwsze zrobiła wrażenie. Powtórzywszy ogólne zasady, na których się gruntuie proiekt pierworodztwa, i oświadczywszy, że zamiar i cel iego dąży do zaprowadzenia mocnéy arystokracyi, potrzebnéy do utrzymania monarchicznego rządu, powstał znagła gwałtownie na system majoratów, i oświadczył nawet, daiąc nadzieię Izbie, że Ministeryum na potém prawo poda albo do zupełnego zniesienia tego systematu, albo przynaymniéy do iego znacznego ograniczenia. Łatwo sobie wystawić, pisze *Arystarch*, iak się to zdawać musiało szlachetnéy Izbie, któréy arystokratyczna exystencya

gruntuie się iedynie na tym zaprowadzonym oddawna systemacie majoratów.

Do artykułów prawa sukcessyi miano w ogólności proponować 40 dodatków.

Dziennik Rozpraw umieścił wyiątki z wyborney mowy sławnego przez swą znaiomość polityki Pana de Barente, która bardzo iest ważną przez przytoczenie wypadków historycznych.

Rossyiski Generał Baron Strogonoff, któremu zmarły Cesarz Alexander powierzał ważne dyplomatyczne zlecenia, wyiechał su ztąd powrotem do Petersburga.

N. Król przyiął protektorstwo utworzonego pod opieką Ludwika XVIII. towarzystwa rozszerzania wiary, i podpisał na to znaczną summę.

Odebrane tu przez Ankonę wiadomości z Missolongi z dnia 23. Marca, potwierdzaią biegaiącą iuż tu wieść, iż Ibrahim Basza, po klęskach, których doznał w ostatnich dniach Lutego, nowe znowu odniósł korzyści przy obléżeniu téy twierdzy, mianowicie przez wzięcie warowni, która utrzymywała otwarte związki z morzem.

Dziennik Rozpraw pisze: „*Gwiazda* donosi nam, że wszyscy Biskupi podali Królowi deklaracyą, w którey bardzo łaskawie Mu wynurzyli, że korona francuzka niepodległa iest żadnéy obcéy władzy. Na cóż mogła być potrzebna podobna deklaracya? W iakich ią uczyniono wyrazach? Pocóż o niéy Publiczności wspominaią, kiedy iéy udzielić niechcą? Czyżto Króla tylko obchodzi niepodległość korony francuzkiéy, a naród nie? Czyż te dogmata, których się teraz zdaią wypierać, Króla tylko niespokoyności miały nabawić, a niezmieszały i wstrząsnęły sumienia, wyobrażeń i położenia władz i urzędów? Właśnie to samo pismo, które w téy chwili ma proces o to, że w sprawie Jezuitów okrzyczało wszystkich żywych i umarłych, wyrywa się iedną razą z oświadczeniem, że ultramontanizm iest to opinia zastarzała, któréy we Francyi ieden tylko teraz człowiek broni, a nazaiutrz dowiaduiemy się, że ten człowiek zapozwany iest do sądu policyi poprawczéy. Co za zdarzenie! Czyżto Jezuici nie są także ultramontanistami? Jeżeli nie, to wypada to Francyi powiedzieć. Ale któżby tu nawet śmiał ręczyć za przysięgę tych, co sobie wymyślili płaszczyk restrykcyi, która im fałszywie przysięgać bez grzechu pozwala? Jeżeli czuią Jezuici, że pod zasłoną ciemnoty i milczenia zrobili postępy, i że musieliby się cofnąć, gdyby ich na światło wyprowadzono, któżby wątpił o tém, że się niedługo potrzebowali namyślać, aby się rozłączyć z autorem, który ich tém bardziéy na sztych wystawiał, im wybornieyszy posiada talent? Jakiżto więc iest w istocie proces, który robią Xiędzu la Mennais?"

Komitet przyiaciół Greków towarzystwa moralności chrześciańskiéy, na ostatniém posiedzeniu pod przewodnictwem P. B. Constant, uchwalił na wniosek P. Felixa Bodin, iż ma być rozesłane do Dam Departamentu pismo, zapraszaiące ie do zbierania ofiar dla Greków, idąc za przykładem Dam stolicy.

Prefekt Departamentu des Lot-et Garonne wydał przy liście jubileuszowym Biskupa z Agen okolnik do swoich podwładnych; w którym mówi: że jubileusz iest wielce ważną rzeczą pod względem religii i polityki; nietylko więc sług ołtarza ale i urzędników obchodzić powinien równie iak i prywatnych; cel iego za nadto iest ważnym, moralnym, szacownym, aby PP. zwierzchnicy mieli tu przestać na samym suchym hołdzie. Zresztą nie chce się wdawać w dalsze polecanie téy sprawy; są bowiem czynności, które chcą być wykonane bez zewnętrznego natchnienia. Że więc z własnéy chęci dadzą swym współobywatelom naybardziéy uderzaiący przykład dobrego ducha, iaki ich ożywia łącząc się z wielkiemi zamiarami naywyższego pasterza i Króla. — Preciwnie zaś *Mem. Bordelais* wychwala list Biskupa, w którym ani słówka niema, z któregoby można wyprowadzić polityczne pod innym względem buduiące iakie znaczenie.

Półkownika artylleryi hiszpańskiéy Ibanez, który od czasu restauracyi na wygnaniu zostawał w Valladolid, odprowadzono właśnie do Santiago, gdzie go sądzić będą iako sprawcę powstania dla sprawy konstytucyi w Korunie w roku 1820. W Sewilli także poymano ostatniego Ministra konstytucyinego, Pana Manzanares, który za paszportem Generalnego

Kapitana przybył tam z Gibraltaru w interesach familiynych.

Dnia ostatniego przeszłego miesiąca odbyło towarzystwo jeograficzne swoie główne posiedzenie, w którém przyznało Panu Pacho w nagrodę 3,000 Fr. za odbytą podróż dla zwiedzenia Cyrenaiki (między Tripolis i Egiptem); P. Brugnière w nagrodę 1500 Fr. za ogólne opisanie gór Europy; PPnom Vaisse de Villiers i Perrot do podzielenia między sobą wyznaczoną przez P. Delessert nagrodę 600 Fr. za statystyczną podróż z Paryża do Havre. Na przyszłość następuiące nagrody wyznaczyła: 7000 Fr. dla tego, który naypierw na drodze z Senegal dostanie się do Tombuktu; 5000 Fr. za odkrycie drogi do nieznanych okolic francuzkiéy Guayany; 2400 Fr. za podróż do nieznaiomych części Karamanii (w Azyi mnieyszéy); 1200 Fr. za rozprawę o początku i wywędrowaniach ludów Oceanii (Australii czyli Polinezyi); 800 i 400 Fr. za fizyczne i statystyczne opisanie iakiéy naturalnéy okolicy Francyi; 500 Fr. (wyznaczone przez Hr. Grzegorza Orłów, który też 1000 Fr. przyłożył do owych 7000 za podróż do Tombuktu) za naylepszą recenzyą statystycznych dzieł wydanych w języku rossyiskim. Prócz tego ofiarowało towarzystwo złote medale tym, co się przyłożyli do zmierzenia barometrycznie rzek franc.

W ministerstwie woyny pracuią teraz nad nowém urządzeniem korpusu Inżynierów-geografów przy woysku.

Wyszła z druku pierwsza część historyi rewolucyi angielskiéy przez P. Guizo (iako wstęp do rozpoczętego zbioru pamiętników o téy rewolucyi).

Wyiazd Marszałka Xiążęcia Raguzy (Marmont) ustanowiony iest na dzień 15. m. b. (sic). Z Adjutantów towarzyszyć mu będą Hrabia Komierowski, Baron de la Rue, Podhrabia Saint-Leger i Pan Achilles Guise.

Jedna z tuteyszych gazet przypomina, iż *Dostrzegacz Austryacki* donosił iuż raz, będzie temu półroku lub rok, o upadku Anatolico, co przynaymniéy wtenczas było bez zasady.

Zacne Damy, w liczbie 40, zbieraią wciąż dobroczynne ofiary na wsparcie walecznych Greków.

Hiszpania.

Z Madrytu dnia 23. Marca.

W Galicyi i pod Santander było woysko w ruchu, iak się zdaie, celem zapobieżenia lądowaniom rewolucyonistów. Kilka oddziałów piechoty i iazdy wyruszyło z wewnątrz kraiu ku brzegom morskim.

Skończyła się nareszcie długa indagacya przeciw Generałowi Capape, i wyrok wypadł na iego korzyść. Z 17 członków, z których się sąd składał, 3 głosowało za karą śmierci, 6ciu za osadzeniem w twierdzy, a 8 uwolnili go zupełnie od zaniesionych przeciw niemu oskarzeń.

Anglia.

Z Londynu dnia 7. Kwietnia.

Wczoray pracowali Hrabiowie Harrowby i Westmoreland, Minister Hanowerski i Poseł Mexykański w biórze spraw zagranicznych. Od Lorda Granville przyszły znowu depesze do Pana Canning.

W Izbie niższéy przeszedł wczoray bil względem kolei żelaznéy między Liverpool i Manchester 88 głosami przeciw 41. Kanclerz skarbowy podał w komissyi rezolucyą, aby Prezydentowi handlu (Pan Huskisson) 5000 Funtów płacy wyznaczył. Pan Hume zrobił dodatek, aby tę summę oszczędzić na innych pensyach. Naradzanie się nie przyszło do końca.

Po śmierci Króla Portugalskiego, tuteyszy Portugalski Poseł bardzo często się naradzał z Panem Canning. Jest mniemanie, iż Portugalia długo pod rządem Regencyi zostawać będzie.

Listy z Carogrodu donoszą o przybyciu tamże na dniu 27. Lutego P. Stratford-Canning. Możemy z nieiaką pewnością donieść (pisze Gazeta *Times*), że Pan Stratford-Canning ma zlecenie, tak mocne przedstawienie uczynić Porcie względem wiecznéy i okrutnéy woyny z Grecyą, że przynaymniéy o zawieszeniu broni wkrótce do Anglii nadeydzie wiadomość.

Bawiący tu greccy kupcy rozgłaszaią tę dziecinną wieść, iż Lord Cochrane wkrótce zaszczycony zostanie dostoieństwem pierwszego Konsula Grecyi.

Naczelny Sheryf hrabstwa Chester, Pan Turner, którego 15letnią córkę niedawno Pan Wakefield wykradł, zagai nayblizszy sąd ziazdowy ze wszystkiemi znaczeniu swoiemu służącemi zaszczytami. Wezwał on wszystkich swoich 40 dzierzawców do pomnożenia swego orszaku, którzy przy téy okazyi wystąpią w świetnéy złocistéy zbroi. Zamówiono iuż wszystkich muzykantów, i woyskową muzykę. Halabarnicy rozpoczną orszak z Maclesfield do Chester, do którego, między innemi, przyłączy się także tameczny stan kupiecki.

Dwa okręty Król. Angielskiéy marynarki popłynęły dnia 19. Marca z Neapolu do Dardanellów.

Znayduie się tu teraz francuzki olbrzym, nazwiskiem Louis, maiący 7 stóp 6 cali wzrostu. Xiążę York kazał go sobie onegday pokazać.

Naynowsze gazety z Hayti do dnia 16. Stycznia donoszą, iż tameczny Parlament zagaił swe posiedzenia dnia 10. tegoż m. Pomiędzy przytomnymi obrzędowi zagaienia cudzoziemcami znaydował się Francuzki Generalny Konsul i kilku Francuzkich Oficerów marynarki. Prezydent Rzepltéy, zasiadłszy na krześle, miał mowę, w któréy oznaymił dokonane polityczne odrodzenie Hayti przez uznanie niepodległości tego kraiu i usprawiedliwiał zarazem pieniężne ofiary, któremi Rzeczpospolita to uznanie okupiła. Prezydent Parlamentu odpowiedział na tę mowę w tym samym tonie, poczém rozeszło się zgromadzenie wśród odgłosu: „Niech żyie Rzeczpospolita Hayti, niech żyie Prezydent!"

Stany Ziednoczone Amerykańskie niezabroniły wprawdzie swoiemu byłemu Prezydentowi Jefferson sprzedania dóbr swoich przez loteryą, mniemaią iednakże, iż patryotyzm uczyni krok ten zbytecznym. Wszędzie prawie podpisuią ofiary na oczyszczenie dóbr iego z długów, niewolno iednak nikomu ofiarować więcéy nad 5 Dollarów.

Wice-Prezydent Rzepltéy Kolumbiyskiéy, Pan Santander, zagaił posiedzenia kongressu na rok 1820. obszerném poselstwem, w którém maluie położenie Rzepltéy nader kwitnącém.

List prywatny z Mexyku zawiera co następuie: „Deputowany Angielski, Pan Morrier, gdy wszystkie iego, równie iak i tuteyszego Posła Angielskiego Pana Wards usiłowania, aby rząd nasz nakłonić do zmienienia warunków zawartego między obu państwami, a niezatwierdzonego traktatu handlowego, nadaremnémi były, wyiedzie dnia 20. przyszł. m. na fregacie Piramus z powrotem do Anglii, i słychać, że Minister nasz spraw zagranicznych Pan Camacho, towarzyszyć mu będzie, celem wyiaśnienia angielskiemu rządowi nowych przeszkod, które się zatwierdzeniu pomienionego traktatu opieraią. Zresztą idzie tu wszystko swoim dobrym tokiem, a przełożone Kongressowi przez Ministrów wykazy, stawiaią pomyślny obraz położenia kraiu i t. d. Kongress zaięty iest obecnie regulowaniem publicznego kredytu i środki iego niechybią zamierzonego celu."

Rossya.

Z Petersburga dnia 4. Kwietnia.

Dnia 31. z. m. raczył N. Cesarz wydać do Xiążęcia Wellingtona następuiący reskrypt: „Do Naszego Generała Feldmarszałka, Xiążęcia Wellington. Chcąc WPanu dać dowód Moiego szczególnieyszego szacunku z powodu WPana wzniosłych przymiotów i znakomitych posług, któreś całéy Europie wyświadczył, będzie Mi nader przyiemno, ażeby ieden półk woyska Moiego nosił nazwisko WPana. Dlatego w dniu dzisieyszym, 19. (31.) Marca, który przed lat 12tu wsławiony był wzięciem Paryża i ukończeniem wiekopomnéy woyny, w któréy dobra sprawa tak świetne zawdzięcza WPanu skutki, dałem rozkaz, ażeby półk piechoty Smoleński, wystawiony przez Piotra W. i ieden z naycelnieyszych woyska Moiego, który we Francyi iuż zostawał pod WPana dowództwem, nazywał się odtąd półkiem Xiążęcia Wellingtona, przezco pragnę dać WPanu dowód Moiéy stałéy i rzetelnéy życzliwości. (Podp.) Mikołay."

Przybyły tu niedawno Cesarsko-Austryacki Radzca Legacyiny, Hrabia Henryk Bombelles, miał zaszczyt być przedstawionym NN. Cesarzowi i Cesarzowym.

Rzeczywisty tayny Radzca, Xiążę Alexy Kurakin, mianowany iest Kanclerzem orderów Rossyiskich.

Włochy.

Z Rzymu dnia 30. Marca.

Piękną willę Xiążęcia Poniatowskiego przy Via flaminia, kupił Pan Sykes, Anglik, wraz z wszystkiémi znayduiącémi się tamże dziełami starożytnego snycerstwa, za nieznaczącą summę 11,000 Scudi. Zapewniaią, iż Xiążę zapłacił za nią wraz z meblami 60,000 Scudi. — Po kilkoletniéy niebytności powrócił tu Xiążę Camillo Borghese; podobno tu niedługo zabawi, lecz część piękney pory roku w Neapolu przepędzi. Zakładaią teraz nową ulicę prowadzącą do iego przepysznéy willi (Villa-Pinciana), okoliczność, którą domyślać się każe, iż nareszcie, dogadzaiąc wezwaniu Oyca Ś., zamieszka nazawsze w Rzymie. Choynością swoią ziednał on sobie wielkie przywiązanie ludu. To samo dway bracia Napoleona, Hrabia St. Leu i Xiążę Montfort. Możnaby przytoczyć nieieden rys wspaniałomyślności ich dla nieszczęśliwych. Pierwszy mieszka iuż wprawdzie od Maja r. z. z przyczyny zdrowia swego, w pięknym swoim domu wieyskim przed bramami Florencyi, który od lat 8 posiada, lecz niekupił pałacu w Florencyi, iak niemieckie gazety głosiły. Hieronim zaś okupił znaczne włości w państwie kościelném, i buduie tamże dom wieyski; co dostatecznie zbiia pogłoskę, iakoby chciał porzucić państwa papiezkie. — Xiądz Canova, brat sławnego snycerza, mianowany został Biskupem *in partibus*. Jest mniemanie, iż on poświęci kościoł w Possagno przez nieboszczyka założony, skoro będzie ukończony. — Od lat dwóch mieszkał tu znakomity szacowny Grek, Pan Sebastiani, z swoią żoną i bratem. Tęsknota do oyczyzny nakłoniła przed nieiakim czasem tę rodzinę do powrotu do Grecyi, lecz ledwie dotknąwszy się stopą téy świętéy ziemi, wpadli w ręce Turków. Oba bracia zostali ścięci w oczach żony, a ona porwana i do Stambułu w niewolę zawleczona.... Lecz czémże są wywierane poiedyńczo okrucieństwa w porównaniu z systematycznem, przez chrześciańskich siepaczów uorganizowaném mordowaniem całych pokoleń starożytnego Hellas!

Państwo Ottomańskie.

Z nad granicy Tureckiéy dnia 3. Kwietnia.

Z Triestu donoszą pod dniem 31. Marca co następuie: „Podług wiadomości z Korfu dnia 21. Marca opanował Ibrahim Basza także Anatolico, lecz Grecy, którzy z rzadką walecznością bronią Missolongi, zostali przyrzeczoném Goury i Fabviera przybyciem ze strony lądu nanowo zachęceni do dawania odporu, i odrzucili wszystkie wnioski Ibrahima. Pewien flis angielski, który dnia 18. Marca oddalił się z okolicy Missolongi, powiadał w Korfu, iż dzwony przez cały dzień nieustaią w téy twierdzy, dla utrzymania kobiet i dzieci przy modłach. W Korfu zdawano się wierzyć, iż Lord Nadkommissarz szczerze pragnie uratowania Missolongi.“

Ztamtąd piszą pod dniem 1. m. b.: „Z Zante nadeszły tu listy do dnia 23. Marca, podług których miał Ibrahim Basza po poddaniu Anatolico przedsięwziąść nanowo d. 19. Marca powszechny szturm na Missolongę, który iednakże z równém iak dawnieysze męstwem, Grecy odparli. Głoszono w Zante, iż flotta grecka powróciła z Hydry pod Missolongę, — wiadomość, która zdawała się potrzebować potwierdzenia.“

Brazylia.

MANIFEST Dworu Rio-de-Janeirskiego, wypowiadaiący woynę Zjednoczonym prowincyom nad rzeką la Plata:

(*Dalszy ciąg.*)

„Wśród takich okoliczności Król Jmć nayprawowiernieyszy, w chwili powrotu do Europy, idąc za uczuciem Swoiego serca, i daiąc wszystkim stronnictwom dowód Swoich wspaniałomyślnych zamiarów, postanowił zwołać do Monte-Video nadzwyczayny kongres, z Reprezentantów całéy prowincyi, wybranych wolno i według otaczaiących okoliczności, iakoteż zwyczaiów kraiowych, ile być mogło w przyzwoitéy formie, aby kongres ten naradził się nad przyszłym losem prowincyi, i przyiął formę Rządu, nayodpowiedną dobru publicznemu. Buenos Ayres było tego świadkiem, a że nie miało powodu opierać się tak uroczystym naradom, zatém udało się do zwyczaynego syste-

mału intryg, aby zepsować sposób myślenia ludu, i takowy pobudzić do popierania dumnych planów. Emissaryusze Buenos-Ayrescy, których mnóstwo było w Bandzie Oryentalnéy, spotwarzali zamiary Monarchy, który niechciał ni z swoich dawnych praw, ni też z zwycięztwa broni swoiéy korzystać, lecz dał wolność prowincyi, aby sama swóy los rozstrzygła; atoli łatwość, z którą Rząd Buenos-Ayreski mógł swoie prowadzić intrygi, iako też godność i umiarkowanie, któremi dwór w Rio-de-Janeiro dowiódł, że pogardza wiarołomnemi zabiegami, okazał, muszą bardziéy iak wszystkie inne rzeczy przekonywać świat, że Kongres odbywał swoie narady z zupełną wolnością. Deputowani rozmaitych obwodów Bandy oryentalnéy składaiący Kongres w Monte-Video, naradzali się publicznie nad przełożoném sobie ważném pytaniem, i w dniu 31. Lipca 1821. zgodzili się, aby przez dobrowolny akt prosić o wcielenie téy prowincyi do połączonych Państw Portugalii, Brazylii, Algarbii pod warunkami onym dogodnemi. Warunki te przyiął dwor w Rio-de-Janeiro a przezto nabył prawa, w takim sposobie uroczyście uskutecznioną inkorpacyą utrzymać i oney przeciwko wszelkiemu naruszaniu bronić. I chociaż gabinet w Rio-de-Janeiro, postępował otwarcie i rzetelnie, i starał się usilnie zachowywać dobre porozumienie z Buenos-Ayres, iednakże Rząd ten nigdy z rzetelnością nieczynił; raczey ciągle intrygował, starał się zapalać pochodnię niezgody, albowiem przez swoich emissaryuszów usiłował rozgłosić, że akt Kongresu w Monte-Video iest wymuszony i nieprawny. Jakaż iest czynność na świecie, chociaż dobrowolnie i prawnie zrobiona, żeby rozmaitym i sprzecznym niepodpadała wykładom? Zaginęłoby bezpieczeństwo, i wiara w towarzystwie ludzkiém, gdyby przyięto zasadę przymusu, chociażby przeciwko temu były iawne i stanowcze dowody. I iakże owe wcielenie mogło być za wymuszone uważane, kiedy iuż pierwey Jego nayprawowierniey széy Król. Mości przez Władze przełożone było, lecz niezostało przyięte? Kiedy wszystkie do ważności takiego aktu potrzebne formalności dopełniane były; kiedy w téy mierze zaszły publiczne narady bez pośrednictwa zbroynéy siły? Kiedy Rząd Buenos-Ayreski wprzód wszelkich używał środków zwodniczych, aby takowego aktu niedopuścić, kiedy uchwała Kongresu, przez głosy Władz istnących w różnych obwodach, których zdania w téy mierze zasiągano, ieszcze więcéy nabrała ważności; kiedy nakoniec drukiem ogłoszony dokument wcielenia, zawiera warunki, widoczne dla Brazylii uciążliwe; zatém dostatecznie dowiedziono, że inkorporacya niebyła wymuszoną i być niemogła. I gdy każdy chociaż to nie zupełną nawet ma wiadomość o rewolucyi osad Hiszpańskich, wie, że żadna z tych nie może rościć sobie prawa do zwierzchnictwa nad drugą, tedy trzeba się przekonać, że Rząd Buenos-Ayreski ciągle przeciwko Brazylii niesprawiedliwie i nieprzyiaźnie postępował, i teraz ukazuie się przed światem iako potaiemnie działaiący i chytry nieprzyiaciel nieustannie zaięty, aby tak Rządu Brazyliyskiego nadwerężyć i bezpieczeństwu onegoż zagrozić. Niebawem po tém wcieleniu, Brazylia odłączyła się od innych części Monarchii Portugalskiéy, a przezto dała sposobność mieszkańcom Bandy oryentalnéy obiawić swoie życzenia, i Rządowi Buenos-Ayreskiemu okazać, czyli to połączenie kraiu z Brazylią wymuszone lub nie. Bez wątpienia chwila była bardzo pomyślną, a iednakże widziano, że pomimo wszystkich intryg sąsiednich Rządów, mieszkańcy kraiu po téy stronie rzeki la Plata oświadczeniem Generalnego Prokuratora, przystąpili do sprawy Brazyliyskiéy, a co naywidoczniéy dowodzi, że ten akt przystąpienia był dobrowolny, iest ta okoliczność, że podtenczas korpus Portugalski osadził był miasto Monte-Video, lecz woysko to odstąpiwszy sprawy Brazylii, byłoby przeszkadzało owemu połączeniu się, gdyby tylko iakiebądź stronnictwo temuż było się sprzeciwiało. Rząd Buenos-Ayreski widział ten nowy dowód wolnego obiawienia zdań mieszkańców téy prowincyi, bez okazania znaku nieukontentowania, i powinien był zrzec się szalonego zamiaru połączenia z sobą mieszkańców kraiu, do którego niemiał żadnego prawa, i dla którego żadnych ofiar nieponiósł. Chceli

Rząd ten innych ieszcze dowodów rzetelnego połączenia się Cisplatańczyków z Brazylią? Takowe są:“

(*Dalszy ciąg następnie.*)

Rozmaite Wiadomości.

N. Cesarz Mikołay przesłał Pruskiemu półkowi gwardyi Cesarza Alexandra, uniform zmarłego Szefa onegoż z uprzeymym listem do N. Króla. Dnia 30. Marca, iako w pamiętnym dniu bitwy pod Paryżem, oddał N. Pan ten uniform deputacyi pomienionego półku, zwracaiąc iéy uwagę na znakomite przymioty zgasłego Cesarza, na pomoc, którą niósł oyczyznie w czasie ucisku i na szczególnieysze iego przywiązanie, którego w powszechności całemu woysku Pruskiemu, równie iak w szczególności temu półkowi dawał dowody, wyrażaiąc oraz nadzieię: iż półk rzeczony swoiém wzorowém sprawowaniem okazywać się będzie godnym zaszczytu noszenia nazawsze imienia zgasłego Monarchy. Dnia 10. Kwietnia iako w dniu, którego w roku 1814. woyska sprzymierzone składały Naywyższemu dziękczynienia na tym samym placu w Paryżu, gdzie przed 21 laty poprzednio Ludwik XVI. męczeńską umarł śmiercią, uniform pomieniony z przyzwoitą uroczystością złożony został w kościele garnizonowym w Poczdamiu.

Gazeta Lwowska zawiera pod napisem: z Wiednia, co następuie: „Dnia 17. Marca r. b. zostaliśmy głęboko dotknięci utratą Męża, znakomitego zasługami wedle kraiu, a mianowicie literatury polskiéy, JW. Józefa Maxymiliana Hrabiego z Tęczyna Ossolińskiego, J. C. K. M. Taynego Radzcy, Kawalera orderu S. Szczepana klassy drugiéy, W. Ochmistrza Królestw Galicyi i Lodomeryi, Prefekta C. K. Biblioteki nadworney, w uniwersytecie Lwowskim nauk wyzwolonych i filozofii Doktora, Kuratora instytutu rólniczo-gospodarskiego dla Galicyi, C. K. Towarzystwa rolniczego w Wiedniu, Towarzystw naukowych w Warszawie, Krakowie, Wilnie, Pradze, Gietyndze Członka i t. d., który ciężarem wieku obarczony, dokonał życia z tą spokoyną wielkością duszy, iaka była cechą wszelkich iego czynów. Rozgłoszona nagle w stolicy wiadomość o tym smutnym wypadku, zgromadziła na dniu 10. Marca ziomków z wszelkich stron Polski tutay bawiących, przeiętych chęcią oddania szanownym zwłokom ostatniéy posługi. O godzinie 6téy wieczorem, dnia wspomnionego, ruszył orszak pogrzebowy z domu zmarłego (na przedmieściu Wiedeń w ulicy Mayerhoff) ku kościołowi SS. Aniołów Stróżów. Ten orszak składali naprzód Teologowie galicyiscy z C. K. konwiktu, tudzież Duchowieństwo z Instytutu wyższych nauk religiynych i parafialne. Za temi niosło 16 odmieniaiących się ziomków zwłoki, złożone w trumnie pokrytéy całunem, około któréy postępowali słudzy ze znakami rodu i dostoieństwa. Familia, ziomkowie, w liczbie około dwóchset (wszyscy okryci grubą żałobą), iakoteż mnóstwo ludzi mieyscowych z rożnych stanów i narodów, kończyli orszak, za którym szedł wóz pogrzebowy. Po odbytym obrzędzie pogrzebowym w kościele SS. Aniołów Stróżów, złożono ciało na wóz, i tak na cmentarz poprowadzono. Grób niewykopany w dniu tym, iako świątecznym, niedozwolił ukończyć téy smutnéy uroczystości, zostawiono więc ciało w kaplicy. Dnia następnego przybyła młodzież Polska po odbytém nabożeństwie żałobném powtórnie na cmentarz, gdzie JW. Baron Neustern, Kawaler orderu Leopolda, Prałat Kapituły Lwowskiéy o. g., przyiaciel Zmarłego, obrządkiem grecko-katolickim odbył przedgrobowe obrzędy, i przeprowadził szanowne zwłoki z kaplicy do przeznaczonego mieysca spoczynku, gdzie ziomkowie uięci żalem i prawdziwą wdzięcznością, własną ręką spuściwszy trumnę w rozkop, skropili łzami i ziemią przygrzebali. Oby wszyscy, którzy pragną przysłużyć się kraiowi i rodakom, widzieli byli ten głęboki hołd poważania i wdzięczności, iaki Ossoliński za swoie czyny odebrał.“

(*Dodatek.*)

DODATEK
do
Nru 31.
Gazety Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

(Z dnia 19. Kwietnia 1826.)

Rozmaite Wiadomości.

Na giełdzie Paryskiéy zabito oswobodziciela Boliwara. Przypomną sobie czytelnicy gazet z czasów woyny między Anglią i Francyą, iż Napoleona przynaymniéy 200 razy zabito na giełdzie Londyńskiéy.

Pomnik egipski do 2400 lat stary.

Jest to świętość egipska, odkryta w mieście Sais, a niedawno z rozkazu Króla francuzkiego wystawiona w Luwrze. Składa się ona z iednéy sztuki różowego granitu 8 stóp 3 cale wysokiego, 5 stóp 1 cal szerokiego, a 4 stóp 8 cali grubego. Cztery iego strony ozdobione są religiynemi wizerunkami i napisami w hieroglifach, wyrażaiącemi po kilka razy imie i nazwisko iakiegoś egipskiego króla. Z opisu tego pomnika, który Pan Champollio-Fignac wydał, pokazuie się: 1) że ten Monolit Neit poświęcony był osobliwszéy bogini miasta Sais; 2) że w klatce umieszczonéy na przodzie tego kamienia w zamknięciu trzymano i żywiono sępa iako żyiące godło bogini; 3) że ten pomnik poświęconym został bogini przez Króla Amosis-Net-Se (syna Neity), którym iest Amosis z 26. egipskiéy dzielnicy pochodzący z Sais, ten sam, który po przeszło 40letniém panowaniu przez Kambizesa z tronu złożonym został. Tak tedy pomnik ten zrobiony pomiędzy 530. i 570. r. przed Chrystusem.

OBWIESZCZENIE.

Były rotmistrz Ur. Wilhelm Ferdinand Kalkreuth i małżonka iego Ur. Henryetta z Wedlów, z Chyciny, wyłączyli pomiędzy sobą, w skutek zawartéy intercyzy przedślubnéy, wspólność maiątku i dorobku, co się ninieyszém stósownie do przepisów prawnych do publicznéy podaie wiadomości.

Międzyrzecz dnia 16. Lutego 1826.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Okupnik Karól Klemke i żona iego Maryanna z domu Wittchen z Rybojad pod Trzcielem, wyłączyli między sobą w skutek deklaracyi sądowéy, wspólność maiątku i dorobku, co się ninieyszém stósownie do przepisów prawnych, do publicznéy podaie wiadomości.

Międzyrzecz dnia 13. Marca 1826.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Na wniosek Królewskiéy Intendentury piątego korpusu armii w Poznaniu, wzywamy wszystkich niewiadomych wierzycieli kass następnie wymienionych oddziałów woyskowych lazaretów i instytutów garnizonami zawiaduiących, iako to:

1) 10téy kompanii Weteranów w Zbąszyniu,
2) (Kargowskiego) batalionu obrony kraio-

wéy, 33go regimentu piechoty, (1go regimentu rezerwy),
3) Magistratu w Zbąszyniu, i} z ich zarządu
4) Magistrat w Trzcielu, } garnizonem,
aby się na terminie do zameldowania pretensyi z czasu od 1. Stycznia aż do ostatniego Grudnia 1825. r. na

dzień 12. Czerwca r. b.

wyznaczonym, w Izbie naszéy stron przed Deputowanym Referendaryuszem Klaasen osobiście lub przez dozwolonych Pełnomocników, na których im tuteyszych Kommissarzy sprawiedliwości Hünke i Wolny przedstawiamy, stanęli, i pretensye swe podali. W razie albowiem przeciwnym, pretensye do kass wspomnionych oddziałów woyskowych miane, utracą, i tylko do osób tych, z któremi kontrakty zawierali, odesłani będą.

Międzyrzecz dnia 2. Lutego 1826.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

Zapozwanie niewiadomych Sukcesorów.

Podpisany Królewski Sąd Ziemiański wzywa ninieyszem niewiadomych sukcessorów w dniu 1. Lutego 1807. w Kościanie zmarłego Jana Koziorowskiego, byłego Vice-Regenta, ażeby się w terminie do ich wyśledzenia i legitymacyi

na dzień 6. Września a. f.

przed delegowanym Ur. Sachse, Sędzią Ziemiańskim, w naszey Izbie instrukcyiney wyznaczonym, osobiście, lub przez wylegitymowanych pełnomocników stawili, i aż do takowego, lub w nim dokumenta ich legitymacyą iako Sukcessorów udowodniaiące złożyli, gdyż jeżeliby się aż dotąd nikt niezgłosił, pozostałość rzeczonego Koziorowskiego, iako rzecz niemaiącą właściciela, Fiskus do wolney dyspozycyi odbierze, a sukcessor po nastąpioney prekluzyi się zgłaszaiący, wszelkie czynności i rozrządzenia Fisci względem teyże pozostałości przyznać, i przeiąć obowiązany będzie, od niego składania rachunków lub zwrotu pobieranych użytków żądać niema prawa, owszem iedynie z tém kontentować się będzie winien, co natenczas z pozostałości ieszcze pozostało.

Wschowa dnia 20. Października 1825.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

PATENT SUBHASTACYINY.

Termin licytacyiny według obwieszczenia z dnia 30. Stycznia r. b. do publicznéy sprzedaży w Powiecie Kościańskim położonych dóbr Radomicka, iako też przynależących do tychże wsi i folwarku Wyderowa i wsi wraz z folwarkiem Smolno, których wartość sądownie na 55,924 Tal. 2 śgr. 11 fen. oceniona, na dzień 3. Czerwca r. b. wyznaczony, stósownie do wniosku Dyrekcyi Generalnéy Król. Powszechnéy Kassy Wdów, zniesiony, i nowy termin licytacyiny na

dzień 17. Czerwca r. b.

zrana o godzinie 9téy wyznaczony został.

Zdolność do posiadania maiący kupcy zapozywaią się przeto niniéyszém, aby się w terminie tym w tuteyszém pomieszkaniu sądowém przed Delegowanym W. Gregor, Sędzią Ziemiańskim, osobiście lub przez prawomocnie upoważnionych Pełnomocników stawili i spodziewali się, iż dobra pomienione wraz z przynależytościami naywięcéy daiącemu przysądzone zostaną, ieżeli prawne okoliczności wyiątku niedozwolą.

Taxa i kondycye kupna każdego czasu w registraturze naszéy przeyrzane bydź mogą.

Wschowa dnia 3. Kwietnia 1826.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

PATENT SUBHASTACYINY.

Dobra Słupia, pod jurysdykcyą naszą w Powiecie Ostrzeszowskim położone, do Ur. Woyciecha Psarskiego należące, wraz z przyległościami, które podług taxy sądownie sporządzonéy na tal. 141,672. śgr. 11 fen. 8 ocenione zostały, na żądanie wierzycieli z powodu długów publicznie naywięcéy daiącemu sprzedane bydź maią, którym końcem, gdy w dawnieyszych terminach tylko plus licytum na

tal. 86,333 śgr. 10 podaném zostało, ieszcze ieden termin peremtoryczny na

dzień 19. Lipca r. b.

zrana o godzinie 9téy przed Deputowanym W. Sędzią Roquette w mieyscu wyznaczywszy, zdolność kupienia maiących o takowym ninieyszém uwiadomiamy.

Taxa w Registraturze naszéy przeyrzaną bydź może.

Krotoszyn dnia 3. Kwietnia 1826.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

POZEW EDYKTALNY.

W księdze hypoteczney dóbr Somsieczna Nro. 244. i Goncerzewa Nro. 64. W. Kaźmierza Ludwika Łukasza Guido Ignacego Hrabi Potulickiego dziedzicznych a w Powiecie Bydgoskim położonych, stoią pod Rubr. III. Nr. 1. dla Jozefa de Rola Zbiiewskiego na fundamencie kontraktu kupna z onymże pod dniem 17. Stycznia 1778 roku o też dobra zawartego ieszcze iako resztuiąca summa kupna 4400 Talarów zapisane, z których 1000 Talarów na mocy inskrypcyi z dnia 9. Czerwca 1779. dla szpitala w Somsiecznie a 3400 Talarów na mocy aktu konfirmacyi z dnia 22. Czerwca 1799. dla kościoła tamteyszego w teyże saméy księdze hypoteczney Rubr. II. Nro. 1. stósownie do dekretu z dnia 19. Czerwca 1819 roku zaintabulowane zostały.

A że powyższa resztuiąca summa kupna 4400 Talarów podwóynie iest zapisana, więc dziedzic pomienionych dóbr domagał się wymazania teyże z Rubr. III. Nro. 1. niemogąc iednak dostawić potrzebnego konsensu do wymazania, gdyż Józef de Rola Zbiiewski ieszcze na dniu 2. Lutego 1779 roku z tego zeszedł świata, a mieysce teraźnieyszego pobytu pozostałych po nim synów Antoniego i Michała Zbiiewskich nie iest wiadomym. Z tego powodu wniósł o ich publiczne zapozwanie, w skutek czego rzeczeni Antoni i Michał bracia Zbiiewscy iako i równie ich cessyonaryusze lub ci, którzy w ich wstąpili prawa, ninieyszém się zapozywaią, ażeby w terminie na

dzień 10. Maia 1826.

przed W. Auskultatorem Szulc wyznaczonym stawili się, i swe prawa do powyżey nadmienionéy resztuiącéy summy kupna 4400 Talarów udowodnili, albowiem w razie przeciwnym z takowemi zostaną prekludowani, im wieczne milczenie nakazane, a summa resztuiąca ta z hypoteki dóbr wspomnionych wymazana będzie.

Bydgoszcz dnia 23. Stycznia 1826.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

Nro. 4454.

W Kaliszu dnia 14. mca Grudnia 1825.

OBWIESZCZENIE.

TRYBUNAŁ CYWILNY
Województwa Kaliskiego.

W dopełnieniu postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 26. Listopada 1822. roku i 17. Maja r. b., względem ukończenia mass po byłym Królewsko-Pruskim Rządzie pozostałych, wzywa UUr. Franciszka Bętkowskiego, byłego współwłaściciela Gałązek Małych, tudzież Bartłomieia Kąsinowskiego, byłego dzierzawcę wsi pomienionéy, aby się z prawami swemi do massy subhastacyinéy Gałązek Małych w Depozycie w ilości Talarów 5000 pozostaiącéy, w przeciągu 6 miesięcy zgłosili. — Bowiem po upłynieniu tego czasu, massa pod dalsze zarządzenie Kommissyi Woiewodzkiéy wydaną będzie.

Józef Garszyński, Sędzia prezyduiący.

Karnecki, Sekretarz.

Na dniu 27. Kwietnia r. b. zrana o godzinie 11téy, będzie na rozkaz wyższy koń, do służby kawalleryi niezdatny, lecz do ciągnienia

wozu bardzo pożyteczny, na podworzu stayni koszarnéy 6go półku Ułanów w mieyscu, publicznie naywięcéy daiącemu za gotową zaraz w pruskim brzmiącym kurancie zapłatą, sprzedany, na co się ochotników kupna zapozywa.

Poznań dnia 16. Kwietnia 1826.

Szerdahelly,
Podpółkownik, kommenderuiący
6tym półkiem Ułanów.

DONIESIENIE.

W cegielni Wildeckiéy, Jerzyckiéy i Rataykiéy dostać można za trzy tygodnie gotowych cegieł tysiąc sztuk po 8 Tal. i dachowek po 10 Tal. Przedażą tychże trudni się podpisany przy Garbarach Nr. 395.

Poznań dnia 15. Kwietnia 1826.

Eliaszewicz.

Poznań dnia 18. Kwietnia 1826.

	Papierami.	Gotowizną.	Od sta.
Kurs obligów m. Poznania . .	—	91	— 4

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 14. Kwietnia 1826.	Papierami	Gotowizną
	po	po
Obligi długu państwa . .	83 5/8 pCt.	83 3/8 pCt.
Obligi bankowe aż do włącznie lit. H.	—	93 1/2 =
Zachodnio-Pruskie listy zastawne A.	85 1/4 =	—
Zachodnio-Pruskie listy zastawne B.	83 1/4 =	—
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	94 =	—
Wschodnio-Pruskie . . .	—	87 3/4 =
Szląskie	104 1/4 =	—

Ceny zboża na Pruską miarę i wagę w Poznaniu.

Dnia 10. Kwietnia.

	Tal.	śgr.	fen.	do	Tal.	śgr.	fen.
Pszenica . .	1	—	6	—	1	5	—
Żyto . . .	—	20	—	—	—	21	—
Jęczmień . .	—	15	—	—	—	16	—
Owies . . .	—	11	—	—	—	12	—
Taterka . .	—	17	6	—	—	20	—
Groch . . .	—	25	—	—	—	—	—
Ziemiaki . .	—	9	—	—	—	11	—
Masła garniec	1	12	6	—	1	15	—
Siana cetnar à 110 ff. . .	—	20	—	—	—	22	6
Słomy kopa à 1200 ff . .	3	5	—	—	3	10	—